

Előfizetési árak
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 — — —
 Negyedévre 2 — 50 —
 Egy óra 1 — — —
Egyes szám 4 kr.

Alap szellemi részét illető minden köz-
 szemlény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca
 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben:
 Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében,
 és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
 1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasábon petit sorral 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű a többzetű hirdetések alkü
 szerinti jutányos áron vételnek fel. Belyeg-
 díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újsónapság sora 30 kr.

Nyitási költségek minden petit sora
 50 krajczár.

Hirdetések fölvetésnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adóznak vissza.

Hadjárat — békében.

Háború tört ki a magyar állam és a róm. kath. egyház között.

A látható hadviselő fél: a r. kath. főpapság és a magyar kormány.

A főpapság vezére a hercegprímás, az államot képviselő kormány és hadse-
 regének vezére gróf Csáky Albin, a köz-
 oktatásiügyi miniszter.

Hogy a háborút mi idézte fel — az
 köztudatu dolog.

A r. katolikus kleruszt sérti a kul-
 tuszminiszternek az elkeresztelésre vonat-
 kozó rendelete. Ugy velük az egyházi kö-
 rök, hogy ezzel a kormányrendelettel az
 állam illetéktelenül avatkozik be az egy-
 házi jogokba.

Az állam viszont az vitatja, hogy
 neki joga van a család jogba oly módon
 belenyulni, hogy a vegyes házasságból
 származó gyermekek anyakönyvezését ő
 állapítsa meg.

Az a vita, mely at főrendiházban
 hétfőn indult meg s az ország herceg-
 primásának vezérlete mellett folytatott,
 azt tanúsítja, hogy a katolikus klerus
 nem tűr beleegyeledést az állam részéről
 oly jogkörökbe, melyekben az egyház
 véli magát korlátlan urnak és disponáló
 hatalmasságnak.

Az állam szintén ragaszkodik a
 maga jogaihoz és azt vitatja, hogy a mai
 modern s főleg a mai jogállamban a
 család jog keretében tartozó kérdésekben
 az intézkedés joga az államot illeti s mi-
 kor az állam az anyakönyvezés módo-
 zatainak megállapításába elhatározólag be-
 foly, tulajdonképpen csak a természetadta
 és törvényszerű jogával él s ezzel az
 egyház jogait nem sértheti.

A kérdés — amint a főrendiház
 tárgyalásaiból is kitűnik, a lehető leg-
 merevebben van felállítva a két hadvi-
 selő fél által.

Másrészt azt tapasztaljuk, hogy
 sem egyik, sem másik fél részéről vala-
 mi nagyobb engedékenységre számítani
 nem lehet.

Az az idő még mindig nem követ-
 kezt el, hogy akár egyik, akár másik
 hadviselő fél annak a bizonyos arany-
 hidnak a felépítéséhez fogna, a melyen
 át az ellenfelek oly módon közeledhes-

senek egymáshoz, hogy mindketten köl-
 csönös engedmények lételevelé létesithes-
 sék a béke megegyezést.

Mi legalább úgy nézzük a dolgot,
 hogy béke és nem egyhamar lesz.

Viszont azt is látjuk, hogy a fonto-
 sabb jog az állam részén van s a r.
 kath. főpapság és a hozzájuk csatlako-
 zott főrendek állásfoglalása nem fogja az
 államot visszavonulásra kényszeríteni.

A kiegyenlítésnek azt a módját, hogy
 a törvényhozás az 1868-iki törvényti-
 gy vagy amugy értelmezze, nem tartjuk szé-
 rencsésnek, mert mihelyt az egyházi fel-
 fogás szerinti értelmezés állana be — ez
 egyértelmű volna az államnak az egyház
 előtt való meghátrálásával, holott nekünk
 az a véleményünk, hogy az elhatározó
 jog e kérdésben az állam részén van s
 mi holmi avult felfogások megmentéséért
 nem vagyunk hajlandók vitális államér-
 dekeket feláldozni.

Nem kívánunk újabb háborút s fő-
 leg nem óhajtjuk, hogy állam és egyház
 között állandó hadjárat legyen, ha mind-
 járt csak egyszerű békétlenség alakjában
 is és épen ezért, ha még egyáltalán
 módja e jöhet annak, hogy a kibékülés
 létrejöhön, hát mi is készséggel csatla-
 kozunk ahoz az áramlathoz, mely a még
 ellentétes érdekek kiegyenlítését veszi
 czélba.

Ámde az állam jogaitól nem tági-
 tunk; megadatni kívánjuk az államnak a
 mi az államé, mert a végelemzésben, a
 modern állam berendezkedésében mégis
 csak az államérdeket tartjuk első sorban
 kielégítendőnek s hisszük is, hogy a kat-
 holikus egyház maga is idővel arra az
 állápontra helyezkedik, hogy neki az ál-
 lammal szemben hadat viselni nem ta-
 náncos, mert az erő és hatalom mégis csak
 az állam részén áll s a küzdelem folyta-
 tása csak rá nézve válhatnék veszélyessé.

Ezt pedig mindkét hadakozó félnek
 kerülnie kell.

BELFÖLD.

A milleniumi kiállítás. A milleni-
 umi kiállítás meg lesz tartva. Valószínűleg nem
 mint eredetileg tervezte volt 1895-ben, hanem
 1898-ban. Erre vonatkozólag a következő érte-
 sítést tettük: Az országos iparegyesület szer-
 den értekezletet tartott, melyen a közhangulat
 a milleniumi kiállítás megtartása mellett nyi-

került oly szépen egy mise sem, mint éppen
 ez az én lelkemben. Elképzelhetetlen kellem,
 gyönyör volt a basszus dörgésében s szakadat
 nélkül harsogott a dob és trombita. Nem tud-
 dom, meddig misézhetett lelkem, de úgy
 véltem, mintha ez idő alatt többször is kon-
 gott volna az óra. Az erősödő hideg ismét
 megboraszott és önkénytelenül is újból felál-
 lottam.

Fent a magasban a templom hajó egyik
 oldalát könnyű, ezüstös fény ragyogta be. A
 templom számtalan ablakait a csillagvilág és
 talán a hold enyhe fénye ezüstözték is be.
 Felkapaszkodtam a legmagasabb padra s on-
 nan bámultam be a dóm-ba. A levegő tömjén
 és penész szaggal volt eltelve. Alattam a nagy
 mausoleum márványa fehérlett. Atellenben a
 főoltárnál egy második örökfény világított, az
 oltár aranyos takaróin perccenkint rózsaszín
 csillám ömlött szét. — Egész átszellemültem. —
 Valyon milyen is lesz az a Szent-Wenczel mi-
 séje? — A harangok bizonyára nem csilín-
 gelhetnek, mivel szavuk elárulhatná a mese-
 szerű titkot. De talán a sekrestyés ezüst szavu
 csengője mégis megcsendül, sőt talán megszól-
 al maga az orgona is. Varázslámpák rejtett
 világa sugározandja körül a menetet, mely a
 templom hajójába nyíló Szent-Wenczel kápol-
 nájából lassan húzódik majd a főoltár elé. —
 Bizonyára abban a sorrendben fognak felvo-
 nulni, mint az a vasárnap délutáni áldozások-
 nál is történik; másként nem is képzelhettem
 magamnak.

Elől vereses rudakon villogó rézlámpák,
 melyeket bizonyára angyalok fognak hordani!
 De hát ki mások is? Az énekesek helyét ső-

latkozott. Az értekezlet elítélte a kormány in-
 gadozó magatartását s elfogadta Zichy
 Jenő gróf következő határozati javaslatát:
 Mondja ki a közgyűlés, hogy az 1895-re terve-
 zett kiállításnak legkésőbb 1898-ig való elha-
 lasztását kívánja; egy mielőbb a kormány al-
 tal összehívandó szakértői bizottság pedig utá-
 sítandó, hogy az országos nagy nemzetközi ki-
 állítás kérdését tanulmányozza, a megállapo-
 dáshoz képest a kiállítást minden irányban elő-
 készítse és szervezési munkálatait kidol-
 gozza.

Elhunyt tudós. Nendtvich Károly dr.
 a kir. József-műegyetem nyug. tanára, a m. tud
 akadémiai rendes tagja, volt ország. képviselő,
 a császár-fürdőben 81 éves korában meghalt.
 1845. óta volt tagja az akadémiának, külön-
 sleg kémiai dolgozataival szerzett érdemeket.
 Utóbbi időben sokat betegeskedett, végre vége-
 lyengülésben meghalt. Temetése csütörtökön
 volt.

Munkásmozgalmak az Alföldön.
 Csongrád megye alispánjának távirati kérésére
 a szegedi csendőrkertületi parancsnokság nyolc
 csendőrt küldött Mágocs, tizenegyet Derekegy-
 háza községébe, hol a Károlyi-uradalmonak a
 munkásnép közt olyan mozgalmak mutatkoz-
 nak, a minőkől tavaly a battonyai zendülés
 származott. Török-Kanizsán több bérlő aratói
 sztrájkolnak.

KÜLFÖLD.

Vicem pro vice. Paris, jul. 7. Lyonba
 levelek érkeztek a katolikus hittérítőktől, a
 kik e levelekben azt írják, hogy Ugandában
 a protestánsok Lugard és Williams angol tisz-
 tek vezetésével szörnyű garázdál-
 kásokat követtek el. E levelek azt állít-
 ják, hogy Ugandában a katolicizmust teljesen
 el fogják fojtani, ha csak Európa közbe nem lép.

Kolera. Mint Pétervárról távirják, Asztra-
 kánban zavargások törtek ki. A munkások, kik
 a kolerától félek, abban akarták hagyni a
 munkát, bár előlegük volt. De megakadályozták
 ebben őket és kényszeríteni fogják a vesztgár
 kitöltésére. A munkások ellenszégültek, mire
 katonaságot rekviráltak, minek következtében
 öszszelűközésre és vérontásra került a dolog.

Véres strike. Pittsburgból írják, hogy a
 strájkoló vasmunkások összetűztek a homesteadi
 rendőrszapatokkal s diadalt arattak. A munkások
 részéről 11 ember halva esett el, 25 pedi-
 sulyosan megsebesült. A rendőrszapatok, melyek
 kénytelenek voltak visszavonulni, 7 halottat
 számlálnak.

Ujdonságok.

Szell Kálmán veszedelme.
 A »Nagyvárada című lapban olvassuk — s jelenleg
 minden bővebb kommentár nélkül átvesszük — a kö-
 vetkező sorokat:

Csalódunk, úgy látszik, mikor azt hittük,
 hogy a második választás után Nagy-Szalontán
 véget ér az a gyűlölködés és szenvedélyeske-

dés, mely az első választás következményeké-
 p uralkodott a kedélyeken. Köztudomású dolog
 konstataciók, mikor jelzem, hogy Szell Kálmán
 szalontai esperesnek sehogysem tudja megbo-
 csátani hívóinek egy nagy része a választások
 alatt elkövetett tetteit. Már akkor kijelentették
 sokan a hívők közül, hogy Szell Kálmánt nem
 engedik többet a templomba és hogy nem tü-
 rik meg Nagy-Szalontán. — Az akkori fe-
 nyegetődzést akarják megvalósítani. — Har-
 mincz szalontai polgár, valamennyi a szal-
 ontai ev. ref. egyház tagja, petitionálni
 készül, követelni akarják, hogy Szell Kálmánt,
 mint az esperesi állásra méltatlan embert,
 foszszák meghivataltól, vagy legalább helyezzék el Nagy-
 Szalontáról, a hol vele egy templomban nem
 akarnak imádkozni. Ha kívánságukat nem tel-
 jesítik, akkor felviszik az ügyet a superinten-
 denshez, vagy ha kell, még tovább is. A hívők
 közül azonban többen nem akarnak Szell Kál-
 mánnal szemben a véletekig menni, ezek köz-
 benjártak Szell Kálmán érdekében, és nem ré-
 gen Balogh Lászlónál, a szalontai Lukácpárt
 volt vezérének értekeztek, hogy miképpen lehetne
 a kedélyeket lecsitítani és az ellentéteket kie-
 gyenlíteni. Bajó Gyula, ki e kérdésben színter-
 en a mérsékelték pártján áll, csinált is egy fogal-
 mazványt, melyben Szell Kálmán elismeri el-
 követett hibáit, de igéri, hogy hasonló politi-
 kai aktiókba többet nem ártja bele magát. Ugy
 vélték, hogy Szell Kálmán ezen nyilatkozatával
 helyre lehetne állítani valamiképpen a békét,
 — csak hogy a peticionálók ezzel sem akartak
 megelégedni, és mindenáron ragaszkodnak az
 esperes elmozdításához. Így állnak az ügyek
 jelenleg Nagy-Szalontán. Véggimnetülükben na-
 gyon szomorúak lehetnek Szell Kálmánra nézve.
 A mérsékelték ebben a veszedelmes helyzet-
 ben Lukács Gyulához fordultak, hogy járjon
 ő közbe az esperes érdekében, és próbálja ő
 lecsillapítani a háborgó szenvedélyeket, hogy a
 polgárság körében a béke és egyetértés végre
 helyre álljon. Lukács Gyula levelet is legköze-
 lebb és maga fog igyekezni azon, hogy a kér-
 vényezni készülőket szándékuktól eltérítse, (?)
 a mi neki valószínűleg sikerülni is fog. Min-
 denestre kívánatos volna, hogy az igazgatóság
 és pártvezetés, melyből Nagy-Szalontának
 az utóbbi időben oly bőven kijutott, egyszer
 már véget, igazán véget érjen. Hiszen a joga-
 ikban megtámadottaknak a második választá-
 sion megadatott a teljes elégtétel. (De azok, kik
 az első választásnál bünt követtek el, nem
 bünhődtek. Már pedig: fiat justitia! Szerk.)
 Kár azokkal a végtelen és folytonos hajszák-
 kal a város nyugalmát mindegyre felzavarni,
 mert annak következményei mindig csak ká-
 rosak lehetnek.

*** Lapunk mai számából — térszűke
 folytán kimaradtak a Thaly Kálmán történeti
 cikkek és az úlarcz-cz. elbeszélések folytatásai,
 ellenben befejezzük mai számunkban Jan Neruda
 genre-képet, íj. Móríc Pál átdolgozásában.**

ságos és nyugodt. Csodálatos, minden arczvo-
 nását magam elé tudtam képzelni, a nagy,
 kék szemeket, az egészségtől sugárzó arczot,
 a hullámzatos szakált, de mindent úgy, mintha
 az egész arcz nem husból és vérből, hanem
 szeliden tündöklő fénysugarakból fonódott
 volna össze.

E látomány alatt behunytam szememeit.
 A nyugalom, a bágyadság és az álomszerű
 képzelgés felomló ringattak; térdre rogytam. De
 gyorsan felállottam ismét, s zemeim átfutottak
 a dóm-ot. Minden oly nyugodt és halászzerű
 volt, mint előbb, de most e halász csend más-
 ként hatott reám. Elbágyadtam, fogam a hideg-
 től vaczogott, valami határozatlan, nyomászó
 borzalom nehezedett reám. Féltem, de nem
 tudtam mitől. És a gyermek gyenge erői sehol
 sem találtak oltalmat.

Leroskadtam a székre, és sirtam kerve-
 sen. Könnyeim folytak, a mell összeszorult,
 hiába erőlködtem, hangos zokogásomat nem
 fojthattam el. Időnként még hevesebben tört elő
 az elfojtott zokogás, melyet a dóm visszhangja
 még inkább erősített, és e szokatlan nesz még
 inkább növelte félelmemet. Ha nem egyedül
 volnék ez óriási templomban! Ha legalább nem
 volnék így bezárva!

Ismét felzokogtam, talán még hangosab-
 ban, mint előbb; és akkor — mintegy feleletként
 — madár-csicsergést hallottam felettem. Tehát
 még sem voltam egyedül, verebek is éjszakáz-
 nak itt velem! Jól ismertem fészkeiket — fent
 a legfelsőbb lépcsők feletti gerendák között!
 Jó menedéket találtak ott, még a legpajkosabb
 ficzkó sem nyúlt volna hozzájuk. Bár kezünkkel

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

A Szent-Wenczel miséje.

— Jan Neruda genre-képe. —

Átdolgozta: **Móríc Pál.**

(Folytatás és vége.)

Hanem ezt a bassistát szerettük is na-
 gyon. Mely hangja, mint mennydörgés megrá-
 zott és felemelt bennünket, de azért ünnepe-
 lyes menetek alkalmával mindig csak mellé
 furakodtunk. Nagy mise alkalmával rendesen
 előttem énekelt ez a bassista, kinek még két
 más társa is volt, de azok már nem tudtak
 olyan szépen énekelni. — Két lépéssel arrébb
 balra állott a két tenorista — de mik voltak
 nekünk a tenoristák! Az egyiket, a kisebbiket,
 mégis többre becsültük! Ő volt egyszersmind
 a dobos is. Mindig a kő madár-kereskedő, a
 Rojko mellett állott, a ki meg a rézharsonát
 fujta. Ez volt a felséges pillanat. Még odébb,
 balra állott az énekes fiuk kara, közöttük a
 mindenható kántor. Hallottam rendezkedő szá-
 vait a mise kezdete előtt, a szétosztott kóta-
 papírok zörgését, a harangok kívülről behangzó
 zaját — most megcsendül a sekrestyés csen-
 gettyűje is, az orgonán felzendül a pralodium,
 mely megrezgetteti a dom széles ivü boltoza-
 tait, a kántor magasra kinyújtja nyakát, s ki-
 hajol a főoltár felé, majd hirtelen felemeli kar-
 nagy botját, egy ütésre felhangzik a zene,
 gyönyörű, szép kyrie szállong a magas bolto-
 zat felé. — Hallottam az énekeseket, a zenét
 is, s szellememben átálmódtam a misét egész a
 »Donna nobis pacem«-ig — még soha sem si-

* **Móricz József Illaván.** Móricz József, a debreczeni hírhedt apagyilkos, az ilavai feyházban bűnhődik elkövetett vétkeért. A rabságot nagyon nehezen viseli s attól lehet tartani, hogy előbb-utóbb megtébolyodik. A feyházban mint tollforgató embert megpróbálták az irodában alkalmazni, de nem boldogultak vele, mert a helyett, hogy a rendes irodai teendőket végezte volna, a saját történetének megírásával írta tele az elébe adott papírt. Móricz Józsefnek, ki nem közönséges műveltségű ember, az írás valóságos szenvedélye. A rabságban versírással üzi el unalmát. Egész halom verset írt már össze s e versekből a múlt évben közöltünk is egy néhányat. Van e versek közt mindenféle fajta s egyik-másik versében fölisillan a börtön humora is. Ilyen humor nyilvánul azon verseben is, melyben a mai kor állapotait festi s melyből közöljük a következő verszakot:

— „Zanner koplalt hatvan napig:
Nem kell ma már enni!
Pasteur doktor hogyha beölt:
Még meg se tudsz veszni!“ —

Konstatálnunk kell azonban, hogy némelyik versében nagyon sok a reminiscencia s egyik-másik verse plágiumnak is bevének!

* **A kolera.** Szapáry Gyula gr. miniszterelnök, mint belügyminiszter következő rendelet intézte az összes törvényhatóságokhoz: Habár eléggé ismert előttem a törvényhatóságoknak a közegészségügy iránti meleg érdeklődése, valamint az annak fenntartására irányuló buzgó törekvése és közrehatása és ebből folyólag noha meg vagyok győződve arról, hogy a törvényhatóságok az általános köztiesség megőrzésére célzó szabályok és rendeletek szigorú foganatosítására mindenkor eber figyelmet és gondot fordítanak; mindazonáltal tekintettel arra, hogy a közegészségügy fenntartása leginkább az által érhető el, ha az alább felsorolt övintézkedések és elővigyázati eljárások lelkiismeretes pontossággal és teljes szigorral keresztül vitetnek: valamint más években, ugy ezuttal is, a melegebb évszak beállta alkalmából célszerűnek tartom, hogy a törvényhatóságokat az 1880. évi 42.341., ugyintzen az 1889. évi 50.361. számok alatt, hasonló indokból kibocsátott körrendeletek határozmányaira figyelmeztessen, illetőleg ezeket a határozmányokat újból emlékeztetőbe hozzam. Felhívom tehát a törvényhatóságokat, hogy a levegőnek és talajnak minden fertőzéstől való megóvása, a jó és kellő mennyiségű ivóvíz nyeresése, a kutak kitisztítása, a táp- és elemi szerek, élvezeti cikkek felett az egészségrendőri felügyelet szigorú gyakorlata, a szemétnék és hulladékoknak gondos kihordatása és a bomlasztókkal befertőzött helyeknek naponta kielégítő fertőtlenítése iránt erélyesen intézkedjék és intézkedéseinek hatályos foganatosítását a legnagyobb pontossággal ellenőrizze. Egyszersmind, miután az egészség megőrzésének egyik legfőbb feltételét a jó, üde levegő képezi, szorgosan hasson a törvényhatóság oda, hogy a lakosok minden zsufofától menten, lehetőleg gyakran szellőztessenek s állandóan tisztán tartassanak. Különösen pedig gondoskodjék a törvényhatóság arról, hogy a mint azt már 1891. évi 34.983. sz. a. kelt körrendeletben is meghagytam — a falusi lakosság lakoszájának falait gyakrabban alaposan bemesszelje, a szoba földjét pedig időnkint felassa és a felásott helyet ne az udvarról, a mely igen gyakran szintén szennyezve van, hanem inkább távolabbi helyről, főleg a mezőről hozott tiszta földdel, homokkal, vagy agyaggal

elérhették volna őket, még sem volt soha semmi bántódásuk.

Gyorsan határoztam. Lélegzetem visszafojtva lépkedtem fel a lépcsőkn. Már elértem a gerendákat — óvatosan lélegzetem fel még egyszer, aztán kinyújtottam karomat — és máris egy verebecskét szorongattam ujjaim között. A megrémült madarka áthatóan csiripolt, belesipített ujjamba is, de azért nem bocsátottam el. Ujjaim megéreztek kicsiny, meleg szíve élénk verését, minden bátorságom visszaverte. A tudat, hogy nem egyedül vagyok, sőt hogy még itt én vagyok az erősebb lény, pillanat alatt újból felbátorított.

Elhatároztam, hogy a verebet továbbra is magammal tartom. Legalább akkor nem félek, de meg nem is alszom el. A nélkül is nem messze van már éjfé. Vigyázni fogok az óráutésekre. Szépen leültem egyik lépcsőre. Kezemet a verebéhez együtt mellelemhez szoritottam, s szememet kincsekért el nem fordítottam volna a Wenczel kápolnáról, hol minden pillanatban fellobbanhatott a csodálatos éjféli mise sugarak vető fénye.

Majd az alakokra tekintettem. Minden homályban nyugodott. Nem tudom, meddig bálmulhattam így, de a homályt hirtelen világosabb szín váltotta fel, mely lassanként a kekesbe olvadt át. Mindig világosabb és tisztább szín, míg végre is azt hittem, az égboltozat rejtéjes kékje nyílt meg előttem. Aztán számnélküli óráutések egész a végtelenségig.

Nagy, dermesztő hideg ébresztett fel. Teszem, mintha ezer tüdőlértéket volna. Szemeim előtt egy óriási kattan vérvörös tüze izzott. Füleimet valami pokolszerű füttyölés, nyivakolás kábitotta el.

Feleszméltem. Ott hevertem a lépcsőkn,

kitöltse. Kelt Budapesten, 1892. évi július hó 1-én. Gróf Szapáry, s. k.

* **A távozó után.** Nehéz szívvel váltunk el tőle, de a baráti szeretet s az együtt folytatott nehéz küzdelmek emléke szíveinket a távolból is összeköti. Benedek János barátunkról s lapunk belmunkatársáról van szó, ki szerdán este Debreczenből felköltözött Budapestre, hol egyik kiváló ifjú ügyvéd irodavezetője lesz. Faj nekünk, hogy régi, meghitt, kipróbált barátunk s lapunknak egyik legjelesebb munkatársa körünkől eltávozott, de másfelől vizgatlat bennünket azon tudat, hogy ő ezentul is a miénk marad, a távolság a szeretet kötelekeit nem lazítja, de még szorosabba fűzi köztünk s dolgozataival, melyeket eddig is általános tetszéssel fogadott a közönség, lapunkat ezután is fel fogja keresni; — továbbá enyhítette fájdalmunkat azon tudat, hogy Benedek János a fővárosban jobban tudja szép tehetségeit érvényesíteni, mint a vidéki város kisszerű viszonyai között. De minden vizgatlat gondolat dacára nagyon fogjuk mi érezni az ő hiányát, kedélyes vidámságát, szípközöletét. Benedek János volt a mi szerkesztőségünk jó kedve. Ha ő megjelent köztünk: vidám derű ragyogta be szerkesztőségi helyiségünket. Munkásságának értékét felesleges mellányolnunk, hiszen az ő tehetése már a főváros első rangú közlönyeinél is teljes elismerésben részesült, a mi olvasóink pedig sokat gyönyörködtek értejeltes tollában, hazafias költeményeiben és politikai szatyráiban s szelemes tárczacikkeiben. Áldásunk, szeretetünk száll a távozó után s őszinte szívből kívánjuk neki, hogy a fővárosban, e nagy tömkelegben is vivja ki azon általános elismerést, melyet Debreczenben sok oldalú munkásságával s vonzó egyéniségével kivívott!

* **Az ifjúság munkálkodása.** Vettük a debreczeni hittanszaki önképző társulat „Közönség”-ének ez évi utolsó (8-ik) számát, mely a következő tartalommal jelent meg: „A pástori levelek igazságtudósága” — Domy Lászlótól. „Adatok a ref. dogmatika történetéhez” — Theologustól. „Az Ur szombatja” (egyházi beszéd) — Barla Szabó Jenőtől. Főjegyzői jelentés a hittanszaki önképző társulat 1891/92 évi működéséről. Vegyes közlemények. A jeles ifjúsági lap, mely komoly törekvésekről tesz tanubizonyítást, öszszel a XXIII-ik évfolyamába lép, tehát majdnem egy idős a „Debreczen”-nel!

* **Egyház.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácsstermében 1892-ik évi jul. hó 10-ik napján d. e. 10 órakor közgyűlés tartatik. Tárgy: folyó ügyek.

* **Érdekes hangjegy.** Ismeretes dolog, hogy Haynau milyen csufosan szökött meg Londonból, mikor a londoni nép az utcán megismerte s magyar és olaszországi vérgengszere miatt agyon akarta verni. Haynaunak ezt a londoni futását egy hangjegy is megörökítette, melyet most a budapesti 48-as kiállítás megszerzett. A hangjegy czime: The flight of Haynau. Galup. Dedicated to the Ladies of England by J. M. Jolly, London. — A Haynau futása annak idején kedvelt tánczdarab volt Angliában.

* **A hittanhallgatók segélyegyletének** választmányát jun. 15-én tartotta meg utolsó gyűlést. Ez alkalommal számolt be az egyleti pénztárnak az egylet jelen vagyoni állapotával, f. évi működésével. A jelentés szerint az egylet vagyona f. tanév kezdetén 2265 frt 16 krt tett ki takarékpénztárban elhelyezett összegben, 957 frt 4 krt pedig követelésekben, a vagyoni állás tehát volt 3222 frt 20 kr. A választmány határozatából, f. isk. évben sem

nyitott kezem a mellelemhez volt szorítva — de a madár kirepült belőle. A Szent-Venczel kápolna ablakait belső fénysugarak világosították. A kápolna kis orgonája zugott, és kegyes, jól ismert hangok a rorate énekeket énekeltek.

Talán a Szent-Venczel miséje volna ez? E hiszemben állottam fel, és mentem oda az ablakokhoz, melyen a templomba is le lehetett tekinteni. Remegve pillantottam alá.

Az oldárnál a tisztelőző ur olvasta a misét. S egyik sekrestyém ép akkor csengett. Félénken tekintettem a jól ismert padok felé. Egyikében ott térdelt, mint mindig — az én jó anyám is. Fejét lehajtottá, s kezeivel egy ütőgeket mellét. Mellette térdelt az óvárosi nagyné is.

Most felemelte fejét anyám. És jól láthattam, mint folynak arczáról a könnyek.

Mindent megértettem. Szégyeltem magamat, s kétségbe voltam esve. A fejem fájt, s minden körbe forgott körülöttem. Anyám fájdalma, ki bizonyára engem siratott, összeszorította szívemet, s görcsös nyomásával elfulusztotta mellemet. Leakartam szaladni, gyorsan anyam elé — de lábam megrögyt, lezuhantam a földre, s tehetetlenül hevertem ott. Még szerencsés voltam, sirásomat nem hallották meg. Eleinte tűzzikrákattént égették a könnyek, de aztán egész megkönnyebültem.

Még sötét volt, s hideg, nedves eső hullongott alá, mikor az emberek a rorate-ról távoztak. Megtört, csalódott, vallásos hős állott a dómajtó előtt, de senki sem vigyázott rá. De viszont ő se ügyelt senkire, hanem a mikor a néni mellett az öreg, jó anya is kilépett a templom ajtaján, két izzó ajak tapadt annak ránczos kezére.

kölcsön, sem ingyen segélyosztás nem volt, ez év a vagyoni viszonyok rendezésére használtatott fel s ez sikerült is jó részben. Gyarapodott az egyesület vagyona ez évben az István gézmalom 20 frtos adományai által; a teológusok majálisának jövedelme 137 frt 70 kr. E tételek összege a f. évi törlesztvényekkel 309 frt. 56 kr. mi pénztári bevétel képezett. Évi kiadás 3 frt 80 kr. Az egyesület jelen vagyoni állása 2572 frt 98 kr. takarékpénztári összegben, követelés alakjában 825 frt 18 kr. Összesen vagyon 3398 frt 16 kr.

* **O tempora, o mores!** Káldy Gyula kedden városunkban történeti hangversenyt rendezett. Gyönyörű régi kurucz dalokat mutatott be, melyek iránt a hazafiságról híres Debreczen közönsége csak nagyon közepes érdeklődést mutatott. Szerdán ismételték a történeti hangversenyt, melynek fője jövedelme ezuttal a Csokonai-kört illette volna. Ennek dacára a második hangversenynek még éppen nem volt közönsége. Debreczennek minden kerteje tele van virággal, de azoknak a derék művésznőknek, kik a kurucz dalokat oly lelkesen énekeltek, Debreczenből egy szál virág se jutott. Fordítsunk egyet a képen: Csütörtökön este volt a Weber-féle vendéglőben Katzer M. dal és tánc-humoristának, a zengeráj egyik tagjának, jutalomjátéka. A vendéglő udvar-kertje késő estig zsufolva volt — többnyire keleti arccal bír — közönséggel. Mondjunk még egyebet? Óh Debreczen! Debreczen! Debreczen!...

* **A főiskola köréből.** Akadémiai igazgatóul a jövő iskolai évre Dr. Erdős József teológiai professor urat választotta meg az akadémiai tanács. Dékánok lesznek: a teológiai szakban Balogh Ferenc és a jogi szakban Dr. Bacsoi Lajos tanár urak. A főiskolai szeniori tisztre Dézsy Lajos esküdt felügyelő, főiskolai s könyvtárnok választott meg. Az esküdti kar új tagjai lesznek jövő évben az idei negyedéves hittanhallgatók közül. Györfly József, László Gyula, Konrad Géza.

* **Vérgengszere a bihari hágonál.** Kedden este 9 órakor véres jelenetek volt színhelye a bihari hágo aljában levő kis korcsma. Egy kóbor cigánycsapat, mely mintegy ötven tagból állott, megtámadta és megölésével fenyegette a korcsmáros és családját. A nagyvárdi rendőrségtől, melyet telefon utján értesítettek az esetről, három ember kísietett a hágohoz, hol akkor már javában folyt a vergekedés. A korcsmáros és családja elrejtöztek s a cigányok már egymást kezdték verni. — Alig vették azonban észre a három rendőrt, kiknél — az esti idő dacára — revolver sem volt, mindnyájan ezeknek támadtak. — A csősz és korcsmáros segítsége hiába való volt a tulnyomó erővel szemben. A cigányok fejszével, késsel, kővel és dorongokkal fogadtak minden közeledőt s két rendőrt le is ütöttek. Ekkor értesítették a csendőrséget s 10 óra tájban meg is jelent a helyszínen három csendőr. A cigányok akkorra észleltek. Nagyobb részük Bihar felé menekült. A csendőrök üzöbe vették őket s négy szekere t el is fogták. Ezekben két férfit, két asszonyt, — két leányt és 19 gyermeket találtak, kiket mindjárt be is kíséret. Egy bokorban rá találtak hat férfira, de a sötétben csakhamar ezek is elmenekültek a tengeriföldre. A csendőrök állítása szerint ugyane cigány csapatot régen nyomozták, mert avval vannak gyanasitva, hogy ezer forintot ellopak. — A bekísért cigányasszonyok siralmas látványt nyújtottak. — Egyiknek kezén, másiknak arczán van szurás, egy leányunk fején tátongó véres seb van, melyek állításuk szerint a csendőrök szuronyai okoztak. — A többiek nyomozása folyik.

* **A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőisége** kéri az utazó közönséget, hogy a vasuti szállításra feladni szándékol minden egyes podgyász-csomagon a címzett, de különösen a rendeltetési helyet részéről is megjelölni sziveskedjék. Ezen kérelem teljesítése azért nagyon kívánatos, mert mint köztudomású — a furdó évadban az aránylag igen rövid idő alatt elvégzendő podgyász feladás oly nagy arányu, hogy az egyszerre több oldalról igénybe vett vasuti közeg tevédsége a podgyász-csomagok megjelölésénél nincs kizárva, mi elzárta a podgyásznak helytelen irányba való elhurcolását idézi elő. Ha az utazó közönség a fenn említett módon a vasuti közeget támogatja, biztosítja azt, hogy a podgyász még a vasuti közeg tevédsége esetén is megfelelő időben eljut a helyes rendeltetési helyre.

* **A nyíregyházi aratógépversenyt,** melyet a földmívelésügyi miniszterium támogatásával az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, és a Felső Tiszavidéki Gazdasági egyesület é. hó 9 és 10-én Nyíregyháza közvetlen közelében rendez, az eddig tartott versenyek közül a legnagyobbakat igérkezik. A nagy állami és egyesületi díjak, továbbá az állami érmekeket nyer, aratógépek kiorsolása igen sok gyárost vonzott a versenyterre. — Gazdaközönségünknek ezzel alkalma nyílik, hogy fontos gépek használhatóságáról, szerkezetéről és az általuk elért nagy idő- és munkaerő megtakarításról közvetlenül saját szemével meggyőződhesék. A speciális, nyíri talaj viszonyok, melyek azonban hazánk minden részében is föl leheltek, — még inkább fokozzák e verseny érdekességét.

* **Zene.** Ma este a Bika-szálloda udvarkertjében Rácz Károly zenekara játszik.

* **Katonai lögyakorlat.** A 39-ik gyalogezred f. hó 14-én és 16-án a paragon levő nagytávolságu lötéren lögyakorlatokat fog tartani. A veszélyeztetett térséget az ezred járőrök által elzárja ugyan, de Krausz ezredparancsnok — a netaláni szerencsétlenség elhárítása czéljából — mégis jónak látta a rendőrfőkapitányt fölkérni arra, hogy a kellő övintézkedéseket rendelje el, különösen a közelben fekvő tanyatulajdonosokat figyelmeztesse, hogy míg a lövészet tart, senki a veszélyeztetett térségre ne menjen. A lögyakorlat mindkét napon reggeli 6 órától esti 7 óráig fog tartani.

* **A biharmegyei közkörház ügyo.** Biharmegyei fegyelmi bizottsága újból foglalkozott a hírhedt megyei közkörház ügyével, s ez alkalommal az állásából kitett igazgatóforvosnak feladóját dr. Kazay osztályorvost is vizsgálat alá helyezte. Egy éjszra nőt örültként bentartott a kórházban s egy sebesült beteget úgy elhanyagolt, hogy a szerencsétlenség sebe pondros lett. A fegyelmi bizottság Kazay drt azért állásából elmozdította.

* **Lengrott a vonatról a pipája után.** Nagyvárad és Gyoma közt közlekedett 5202. számú vonat egyik kocsiából Gergely nevű m.-csékei lakos a mozgásban levő vonatról lengrott a »második feleség» után. Mikor a pipát megtalálta, utána iramodott a gőz paripának és újra felugrott a kocsiába. Az ősi vasuti állomás előljárója a rendőrségnek feljelentette a pipájához hű bányót.

* **Nazarénusok Debreczenben.** Simonffy Imre ref. főgondnok és Kis Albert ref. lelkipásztor tegnap délután a homok és csapó-keretekben körutat tettek, megvizsgálván azok fekvési, népességi stb. viszonyait. Üdvözöljük a főgondnokot, hogy tisztéhez hiven az elhagyatott nép vallásérkölsi és kulturális érdekeiről gondoskodni óhajt, s hisszük, hogy a nagytemplom tornyán ragyogó arany csillag fénye, mely nagyapjának vallásos érzületét hirdeti késő századokig, mint ama bethlehem-i csillag fénye elvezette a bölcséket az örök igazság kuforrásához, őt is elvezeti oda, hogy polgármesteri és főgondnoki kötelességeiből kifolyólag minél előbb gondoskodni fog róla, hogy e már mondhatni külvárosokat alkotó keretekben imaház és iskolák építtessenek. Reméljük, hogy a főgondnok ur, ki a város lakóinak és egyházának jólétét szíven viseli, mint polgármester megtalálja az eszközöket arra nézve, hogy az elhanyagolt s tévelygésnek indult kerti lakók lelkileg ép úgy gondoztassanak, mint az egyháznak többi tagjai.

* **A főispánok titkos írása.** Eddig senki sem tudta, hogy minden főispánnak ki van osztva a miniszterelnökségtől a maga saját külön titkos chiffréje a melylyel fontosabb esetekben küldi a kormányhoz a táviratokat, sőt leveleket is. Ilyen titkos írásrendszerrel Magyarországon összes főispánjai el vannak látva. Valamennyi titkos írásmódor különbözők egymástól s ennek idegenektől való megőrzésére a főispáni titkárok is megesküsznek s a főispán halála esetére ennek özvegye, vagy közvetlen örököse kötelezve van a chiffré megfejtését magában foglaló utasítás viszáadására.

* **Vasárnapi munka szünet.** A vasárnapi munkaszüneti törvények áthágása miatt a rendőrség már igen sok iparost és kereskedőt büntetett meg a mult és folyó hónapokban. A törvény e gyakori áthágásai bizonyára nem rosszakaratu dacból, de inkább járálanságból erednek. Iparosaink és kis kereskedőink ugyanis nem igen ismerhetik a ker. miniszternek a vasárnapi munkaszünetre vonatkozólag kiadott márczius 5-iki 13839 számú rendelete azon 2-ik részét, melynek 4-ik pontja szerint a 20,000 lakosnál többel bíró városokban (Debreczen is ilyen) június és július hónapokban a mészárosok, hentesek, pékek és más ipari munkákkal foglalkozók, csak délelőtti 10 óráig folytathatják üzletüket. Bizonyára ezt nem ismerték a törvényt áthágók, a kik azt hitték, hogy június és július hónapokban is csak déli 12 órakor, mint rendszeren a többi hónapokban, van kezdődik meg a munkaszünet.

* **Személyi hir.** Hadai Sándor, a kolozsvári nemzeti színház kitünő művésze, városunk színház látogató közönségének egykori kedvence, rokonai s barátai látogatására városunkba érkezett. Hadai pár hétig közöttünk marad.

* **Lezuhant gyermek.** Tegnap délután a csizmadiai épülő palotájánál szerencsétlenség történt. Egy fiatal kőműves inas gyermek lezuhant az emeleti állványról a pinceszébe. A gyermek sérülései súlyosabb természetűek. Beszállították a közkörházba.

* **Tekepalya megnyitás.** A pénzügytisztviselők helyiségében holnap délután 5 órakor tekepalya megnyitás lesz. Ekkor nyitják meg az új, a parallel kuglizót. Versenykuglizás is lesz. Jóizü magyaros ételkről és italokról is gondoskodva leend. Az izletes tokányt Kerek uram az egylet híres neves szakácsa és Ganymedese fogja mindeneknek tetszőleg elkészíteni.

* **Emke.** Szép eredményt ért el az Emke persely gyűjtéssel Kalmánczhelyi Mór mezőrendőr alkaptány ur. Ma délelőtti bontotta fel a nála négyhóval ezeltől elhelyezett két Emke perselyt a Simonffy Imre polgármester elnökölete alatti bizottság s talált az egyikben 68 frt 45; — másikban 15 frt 80 krt, utóbbi persely pedig csak négy nap óta van nála. Oly eredmény, melyre az alkaptány ur büszke lehet, s örvendeni tudunk, mid őn az ügynek

ily l
melt
nek
sen
sok
mód

jelen
datj
neh
es. e
delu
szen
Kedy
delu
szert
szám
léd-
tetni
rokon
bánat
július
özveg
Lajos
jével
unok
keivel

vasár
diszte
megt
vetke
Lehar
ból.
dal-
nagy
a) az
e) a
gász
tromb
Sulliv
maga
tegség

tráni
zönség
hónap
agából
órákat
festése
ülés
ujtása
nal tū
reggel
lileg is

pénztá
több m
árva

lata m
előadás
nos tá
rendelk

C
sina, F
leus seg
krig egy
postabé
G. (cs.
richben
Svájcz
gasztan

T
Kalmán
zödest
szal, a
egész
haraszt
lyen a
szesen
hó 8-án

Miké

A
helyes
das legf
Az

rünek
kozni.

A
léssel
csak ritk
kalmak
eladására
nagyobb

A
keil töre
közö ke
hogy ezt
ges,

1.
2.
tessék az

3.
ki az aru
doskodjék

Ily
sitve fog
van, ez
váltó ban
Ezer
nyi alap

akorlat. A 39-ik... 16-án a paragon... fog... téséget az ezredj... Krausz ezredpa... zerenesétenség elhá... jónak látta a rendőr... hogy a kellő óvinté... zónosan a közelben... ügyelmezesse, hogy... a veszélyeztetett t... akorlat mindkét na... óráig fog tartani.

Közkórház ügye. Csak... tsága újbóli foglal... kórház ügyével, s ez... tített igazgatófőorv... sztyálovrost is viz... eszű nőt örült... kórházban s egy... anyagolt, hogy a sze... rós lett. A fegyelmi... állásából elmozdi...

matról a pipája... ma közt közlekedett... pesijából Gergely nevű... ban levő vonatról le... után. Mikor a pi... módott a gőz paripa... pesiba. Az ősi vasuti... rsegnél feljelentette a

Debreczenben.... gondnok és Kis... nap délután a homok... tat tettek, megvizs... ssegi stb. viszonyait... hogy tisztéhez hi... serskölési és kulturális... ajt, s hisszük, hogy... gyogyó arany csillag... llással érzületét hir... ama bellehemi csill... eket az örök igazság... ti oda, hogy polgár... ssegeiből kifolyólag... og róla, hogy e már... koto kertekben ima... Reméljük, hogy a... lakóinak és egyháza... ni polgármester meg... nézve, hogy az el... dult kerti lakók lelki... mint az egyháznak

ása. Eddig senki sem... ki van osztva a mi... külön titkos chifreje... küli a kormányhoz... ilyen titkos irásrend... spanyjai el vannak lát... or különbözik egymá... megőrzésére a főispáni... bispán balála esetére... örököse kötelezve van... foglaló utasítás vizs...

aka szünet. A va... nyek athagása miatt... parost és kereske... es folyó hónapokban... asai bizonyára nem... nkább járatlanságból... kereskedőink ugyanis... miniszternek a va... onatkozólag kiadott... mu rendelete azon... pontja szerint a... városokban (Deb... es július hónapok... epek és más... zók, csak déle... athatják üzle... nyen ismerték a tör... hitték, hogy június... sik déli 12 órákor... pokban, van kezdődik

ada i Sándor, a... z kitünő művésze... közönségének egy... aratái látogatására... pár hétig közöt...

nek. Tegnap dél... alotjánál szeren... kömives inas gyer... ványról a pincze... lyosabb természe... rtházba.

nyitás. A penz... holnap délután 5... lesz. Ekkor nyit... kugizót. Verseny... garos ételekről és... nd. Az izletes to... gylet híres neves... fogja mindeneknek

ményt ért el az... almánczhelyi Mór... Ma délelőtt bontotta... t elhelyezett két... mre polgármester... talált az egyikben... frt 80 krt, utóbbi... óta van nála. Oly... any ur büszke le... mid őn az ügynek

ily lelkes bajnokait látjuk. Szép példaadás s méltó, hogy nyírásságra hozzuk. Bár követnek a szép példát minél többen, de különösen a rendőrkapitány urak, kiknek szintén sok alkalmuk volna a nemes ügyet hasonló módon előmozdítani!

Gyászír. Vettük a következő gyászjelentést: „Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetetlen jó sógor s nagybátyánk néhai dr. K o n c z K á r o l y nyugalmazott cs. és kir. ezredorvosnak folyó év és hó 8-án, délután 1 órákor, életének 78-ik évében rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. — Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 10-én délután 4^{1/2} órákor fogtak az ev. ref. egyház szertartása szerint a kis-mester-utczai 1027-ik számú háznál tartandó rövid ima után a czegléd-utczai sirkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végítzességétélre az elhunytnak rokonait, barátait, pályatársait és ismerőseit bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1892. július 8-án. Az elhunytnak bánatos sógornéja: özvegy Koncz Lajosné és gyermekei Koncz Lajos nevével és gyermekeivel; Koncz Elek nevével; Otkocsyi Végth Jánosné gyermekeivel; unokahuga: özvegy Zagyva Imréné gyermekeivel.

Sétahangverseny. A holnap, azaz vasárnap délután (júl. 10.) a »Margit-^fürdő disztermében, a 39. gy. ezred zenekara által megtartandó sétahangverseny műsora a következő: 1. A császárhuszárok indulója (uj), Lehártól. 2. Nyitány, Kéler »Magyar vigjátékából. 3. Szerenád, Ivanovicitól. 4. Az »Asradal-^f Rubinstaintól. 5. Részlet Verdi »Aida-^f nagy operájából. 6. A »kóvacsok az erdőben, a) az éj, b) a reggel, c) a pataknál, d) az ima, e) a kóvacs műhelyben, Michaelistól. 7. »Jogás keringő, Czapektól. 8. Magyar változatok, trombitára alkalmazta Eckhard. 9. A »kalózek, Sullivantól. 10. Induló Wagnertől. A zenekart maga Czapek fogja vezetni, ki hosszabb betegségből végre szerencsésen felgyógyult.

Rajz és festészet tanítás. Krisztiani István rajtanár értesíti az érdeklődő közönséget, hogy július augusztus, szeptember, hónapokban a rajzolás és festészet minden ágából kezdők és haladók részére házaknál órákat ad. Ugyiszint arcképek rajzolását és festését kreta, szén, aquarellé és olaj festéshez ültés vagy fenyek után, valamint régi képek újítását is elvállalja. Értekezni lehet Krisztianiál Füvelyes-utca 1068 szám alatti lakásán reggel 8 és 9 óra között, vagy pedig levelbélileg is.

Árva segélyezés. Az alapítványi pénztár pénztárnoka e hó 4-től a mai napig több mint 2235 frt segélyt adott ki a városi árváknak.

Czirkusz. A Nagy János lovar társulata ma este 8 órákor fogja megkezdeni előadásait a »Margit-^fürdő telepen. Nagy János társulata, mint mondják, igen jó erőkké rendelkezik.

Csikos és kockás selyemszöveteket, Louisina, Foulard-Süráh-Taffeta-nemkülönbön Merveilleus selymet is méterenkint 45 krtól 3 frt 85 krig egyes öltönyökre, vagy egész vegekben is postabér-és vámmentesen szállít **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, minták postafordulóval küldetnek. Svájcba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 10.

Irodalom és művészet.
Tóth Kálmán szobra. Baján a Tóth Kálmán szobra bizottsága megkötötte a szerződést Bezeredy Gyula budapesti szobrászszal, a szoborra kiírt pályázat győztesével. Az egész szobor 6 méter magas lesz, talpzata barasztai mészkőből, (ugyanolyan, mint a milyen a budapesti Arany János szoboré) és összesen 12000 frtba kerül. A szobor 1893 szept. hó 8-án fog leleplezteni.

Közgazdaság.
Mikép értékesíthetjük legelőnyösebben gazdasági terményeinket.

A gazdasági termények értékesítésének helyes megoldása egyike az okszerű gazdálkodás legfontosabb feladatainak.
Az aratás közeledése alkalmából időszerűnek véljük e kérdéssel behatóbban foglalkozni.
A külföldi, különösen az amerikai termelések évek óta folytatott nehéz verseny mellett csak ritkán és rendszerint rövid ideig tartó alkalmak fordulnak elő a gabonamérek előnyös eladására, a gyapju elhelyezése pedig évről-évre nagyobb gondot okoz a gazdáknak.
A tulajdonosnak tehát okvetlenül arra kell törekednie, hogy áruját az időként kínálkozó kedvező időpontokban értékesítse. De hogy ezt elérhesse, ehhez okvetlenül szükséges,
1. hogy áruja alkalmas helyen feküdjék;
2. hogy pénzzükség által ne kényszerítessék az előre való eladásra;
3. hogy legyen oly megbízható közvetítője, ki az árunak kellő időben való eladásáról gondoskodik.
Ily tényező, mely e három kelléket egyésíve foglalja magában, hazánkban csak egy van, ez pedig a magyar leszámítoló és pénzváltó bank.
Ezen Budapesten székelő, tíz millió forintnyi alaptőkével bíró intézet a mezőgazdaság

terményei értékesítésének emelésére már a nyolcvanas évek kezdete óta igen sokat tett és tesz.

Vezegetesen már az 1881. év őszén megnyitotta a Budapest fővárosi közraktárakat, majd a Barcon a Dráva partján és legújabbban Fiumében, a magyar tengeröbölben létesítette raktár vállalatát.

Ezen közraktári vállalatok mellett van a banknak Budapesten szakszerűen szervezett, a bel- és külföldi piacokkal közvetlen összeköttetésben álló áruosztálya, mely a szemes és gyapju terményekre és árukra való előleg nyújtással és mindennemű gazdasági terményeknek akár a vasuti vagy hajózási állomásokról, akár pedig a bank közraktáraiból való bizományi eladásával rendszeresen foglalkozik.

Ezen egymásba kapcsolódó és egymást kiegészítő három üzletág segélyével a nevezett bank a hozzá forduló terménytulajdonosok érdekeit a legelőnyösebben képes kiszolgálni.

Az olcsó kamatelőleg-nyújtás a termelőre nézve valóságos oltalom, mely megóvja érdekeit a gyakran kényszerítő körülmények nyomásával szemben. S ehhez járul a kényelem, és a megnyugtató tudat, hogy a magyar leszámítoló és pénzváltó bank áruosztálya a legmegbízhatóbb módon kezeli és a kedvező alkalmakat kihasználva a lehető legelőnyösebb áron adja el bizományilag a terményt, melyre már előleg nyújtott.

A közraktárakat, valamint a bank előleg és bizományi üzleteit igénybe vevő termény tulajdonosok közt ma az ország leggazdagabb nagybirtokosai ép úgy szerepelnek, mint a kisebb termelők és a kereskedő-világ. S hogy a bank mindezen üzletei a beléjük helyezett bizalomnak, tényleg meg is felelnek, ezt kétségtelemé teszük a három üzletágnak fokozatos fejlődését feltüntető számadatok, melyek szerint az 1882-től 1891-ig terjedő idő alatt:

a raktározás évi forgalma 2.133.134 mázszárol 5.368.385 métermázsára;
az évi áru és terményelőleg forgalom 5.314.891 frtről 39.825.913 forintra;
a bizományi adásvételi ügyletek után évenként bevett jutalék pedig, 32.274 frtről 178.556 forintra emelkedett.

Ezeket a tényeket szélesebb körökben tudomásra juttatni a hírlap-irodalom feladata s hazafias kötelességeit vélnék teljesíteni, tisztelt olvasóinkkal szemben, midőn áruik és terményeik előnyös értékesíthetése végett a magyar leszámítoló és pénzváltó bank fentebb méltott intézményeire becses figyelmüket azon megjegyzéssel, hogy a termények és árukra igénybe venni kívánt előleget, valamint a bank áruosztálya által teljesíteni kívánt mindennemű bizományi vétel vagy eladás kérdésében akár szóval, akár levelben a magyar leszámítoló és pénzváltó bank áruosztályához Budapesten kell fordulni. (294.)

Legujabb. A bárándi ügy.

A debreczeni ev. ref. egyházmegye bírósága ma ítélt a bárándi lelkész-választási ügyben. Az ítéletet d. u. 1 órákor hirdette ki Némethy Lajos elnök. Az egyházmegyei bíróság — szótöbbséggel — egy a bárándi lelkész-jelölést, mint a választást, megerősítette, s ezen ítélettel befejezést nyert volna e kinos ügy, mely miatt széles körökben fölemeltetett a kárhóztatás szava, de Fráter Gyula, a korábbi felebbezők egyike, ugy a maga, mint társai (Dávidházy János és László János ugynevezett papok) nevében az egyházmegyei bíróság ítélete ellen felebbezést jelentett be. Az ügy tehát tovább húzódik, az ősi egyházkerületi közgyűlésig. Hogy ezen oktalan és igazságtalan huzavonának mi lesz a következménye: azért Isten és az emberek előtt Dávidházy János esperes és ugynevezett lelkész ur a felelős!

Apróságok.
Egy tudakos baromorvos sokat dicsekedett egy tanult emberekből álló társaságban roppant természettudományával s emberismeretével. Hagyjon föl vele! szólámék meg egy tanár, ön a barmokról úgy beszél, mint egy ember, az emberekről meg úgy, mint egy barom.

Sok embert küldötte már a más világra? kérdé Vilmos császár egy utazás alkalmával tréfálkozva Zimmermann orvostól. — Kevesebb dicsőséggel, kevesebbet mint Felsőged! válaszolta az orvos.

Mentegedődzés. — Háziur: Kutya-teremtette! Ön azt mondja nekem, hogy nincsenek gyermekei s alig laknak pár napig a házamban, a felesége ikrekét hoz világra...! Lakó: Bocsanát uram, de én valóban nem tehettek róla.

Nem csoda. Lássá, én már hat év óta vagyok nós és még egyetlen egyszer sem pörölt meg a feleségemmel. — Ugy? Es mi az ön foglalkozása? — Foglalkozásom? ... afrikai utazó vagyok.

Kiváncsiság. — Jogász: Hallja-e hordár, már egy fél év óta mindennap elmegyek e nagy épület mellett. Mi ez? — Hordár: Ez az egyetem.

Mütermében. Mama: Tehát ön elvállalja, hogy Margit leányomat lefesti, de nem fog e nagyon sokba kerülni? Festő: Ah, szerencsémnek tartom, hogy a kisasszonyt lefestem. Mama: De ugy-e bár, nem fogom önt zavarni, ha én is jelen leszek a levételnél. Festő: Ne-em, csak hogy akkor a kép drágább lesz.

Szerkesztői üzenet.

Könyes Tóth Kálmán urnak, helyben. Nagyon lekötöztet bennünket a nagytisztelt ur, hogy a futkározó atyafiak ellen irt röpiratát szives volt nekünk megküldeni. A tévelygés és vallási szocializmus ellen tovább folytatandó küzdelmünkben nagy hasznát fogjuk venni e röpiratoknak, melyeket czélszerű és tüdős dolog lenne a csapó-kertben terjesztetni!

K. Mártonffy Imre urnak, Ujpest. Főljánlott munkásságát őszinte örömmel és köszönettel fogadjuk s a t. példányt ezennel megindítjuk.

K. S. urnak, H. M. Vásárhely. Igaza van, hogy a Békés-Bánság felől jutott el idáig a nazarénizmus, de bízunk istenünkben és önmagunkban, — hogy tovább terjedésének itt gátat vetünk!

Főszerkesztő: **Sainay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Nyilttér.

Börszakkában és kivágásban igen gyakorolt fiatal ember, volt huszár altiszt, szerény feltételek mellett azonnali belépésre, állást keres, esetleg bárminő alkalmazást elfogad. Levelek »Külföld« czím alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 292.

A legjobb és legelőnyösebb
ü d i t ő - i t a l,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, oognackal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitünő isü vegyületek ad: a

MATTONI-FEL
GISSHÜBLER
Szárazított gyümölcsök

Oldja a szomjat, hízit és felfrisit egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikkasztó hatásá ellen.

Katona-zene.

Weber I. sörcsarnokában
a 39. gyalogezred zenekara
HANGVERSENYT
rendez. Kitünő ételek és italok, pontos kiszolgálat.
Belépti-díj 10 kr.
Tisztelettel
Weber Izidor,
vendéglős.

Férfi chifon ingek

a hírneves Schroll-féle chifonból
1 frt 90 kr, 2 frt 20 kr, 2 frt 60 kr
GALLÉROK,
k é z e l ő k,
NYAKKENDŐK,
harisnyák, keztyük.
Napernyők.
esernyők.
Kész mosó gyermek ruhácskák,
Brassói posztók,
TRICOT
Peruvien és Doskin.
SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.

Eladó bor.

1885. évi diószegi kitünő bor, 12 hordóval, hectoliterje 40 frtjával eladó.

A borral használatra külön pincze is adatik. — Tudokozódhatni lapunk kiadóhivatalában. (200.) 1—3

Első debreczeni mosó és tisztító intézet,

Weisz Sándor ur házában, a vármegyeházzal szemben. Alólírott, ki számos évekig ugy a külföldön, mint a hazai nagy városokban tanulta ezen szakmát, ajánlja

Első debreczeni mosó és tisztító intézetét

fehérneműek hófehérre mosására 12 óra alatt, a rongálástól teljesen menten.

Női ruhákat férfi fehér nadrágokat és mellényeket szétszedés nélküli tisztításra, FÜGGÖNYÖK hófehérre vagy crémzsinre rövid idő alatt olcsó árszámitás mellett tisztíttatnak.

24 Budapesti és bécsi első rangu mosó és tisztító intézetekből hozott munkát. A hozzám adandó munkákat kívánatra 6—8 órai időtartam alatt elvégeztem, sőt sürgős szükség esetén még gyorsabban is.

Pontos kiszolgalat. Olcsó árak.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK AZONNAL TELJESÍTTETNEK.
Az első debreczeni mosó intézetből kikerülő minden tárgy teljesen ugy néz ki, mint ha egészen új volna. Szükségtelen Budapestre vagy Bécsbe küldeni a fehérneműket, mosóintézetemből ép ugy kerülnek azok ki, mint nevezett helyekről, még pedig chlormész nélkül. Csak egy próba meggyőződhet mindenkit munkám szépségéről.

A tárgyak kívánatra a házaktól elhozhatnak és vissza is küldetnek.

Teljes tisztelettel
Első debreczeni mosó és tisztító intézet.
SPIEGEL MIKSA.
(285.) 2—3.

Eladó föld.

Az Álomzugi 43. sz. tjkönyvben felvett két egész és ötnyolczadrész nyilas föld, mely a Caster szerint 18 holdat és 589 ölet térszen, szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonossal Debreczenben, egymalom-utca 826. sz. a. — (293.) 1—3.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni ev. ref. egyház a czegléd- és nap-utca sarkán levő 2601. sz. telkén egy lelkészlakot szándékozván építtetni, arra ezennel zárt ajánlati tárgyalást hirdet.

Az összes munkákra előirányzott összeg 12.870 frt 48 kr.

Az építési terv, előméret és költségvetés és a vállalati feltételek az ev. ref. egyház jegyzői irodájában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Vállalkozni kívánók ezennel felhivatnak, hogy zárt írásbeli ajánlataikat f. hó 18-án d. e. 10 óráig a ref. egyház pénztárába adják be.

Az ajánlatához bánatpénzül a vállalati összeg 5%-ja készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban csatolandó, s ajánlattevő kinyilatkoztatni tartozik, hogy a tervet, költségvetést és vállalati feltételeket ösméri, s azokat magára nézve kötelezőknek tekinti.

Hiányosan kiállított — vagy elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az építési bizottság fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon választhasson.

Kelt Debreczenben, 1892. július hó 8-ikán.
A czegléd-utczai lelkészlak előállítására megbízott küldöttség. 296.

Női-ruhaszövetek, gyapju voileok,
mosó voileok, batist, zephir, atlas-satin,
vásznak, kész fehérneműek,
szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők
SZABÓ LAJOS FIAI
cégnél.

(171) Leszállított árúk az egész idény alatt. 56—

LAHNE INTÉZET
SOPRONBAN.

Nyilvánossági joggal bíró 4 elemi és 6 gimnázialis osztály. Reális-
kolai és VII. osztálybeli növendékek előkészítése.

ÚJ NÖVENDÉKEK
a szüneti két hónapon is felvétetnek.

Értesítővel, prospektussal szívesen szolgál
(261.) 7—16. az intézet igazgatósága.

A t. cz. közönség figyelmébe ajánljuk a

Krondorfi savanyvizet,

mely minden időszakban a lezkütünőbb és legkellemesebb

savanyu- és borviz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint **kiváló gyógyhatással bír kö-
högés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyaghurutnál,**
valamint mindazon esetben, **melynél orvosi rendellet szerint sava-
nyuviz használandó.**

Magyarországi főraktár **BAUER LAJOS és TESTVÉRE**
Budapest, Arany János-utca 9.

Kapható minden fűszerkereskedésben.

(265.)

3—4.

ÜZLETHELYISÉG Debreczenben,

kereskedelmi- és iparbank palota (a megyeház mellett).

FIÓKÜZLET: H.-Böszörmény, Bazár-épület.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni,
miserint a

„KEGYELET”
temetkezési intézet,

mely **Kernáts és Fischer** cég alatt vezetett, — Fischer
János urnak a czégből történt kilépése folytán, azt

Kernáts Gyula

czég alatt tovább vezetni fogom.

A midőn a fenti körülményt a n. é. közönségnek tudomá-
sára hozni szerencsém van, egyuttal tudatom, hogy az eddigi
árakat **tetemesen** lejjebb szállítottam, a miről is a n. érd.
közönség **meggyőződést** szerezhet.

A leggyyszerűbb temetések rendezését a legdisze-
sebbig a **legnagyobb pontossággal** és a **legolcsóbban** elvállalom s
eszköziöm.

Kérve a n. é. közönségnek becses bizalmát és támogatását
és én biztosítom a **legtisztességesebb** és szolid **szolid ki-
szolgálásról,**

(275.) 6—20.

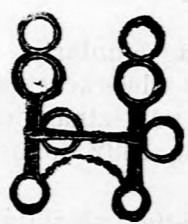
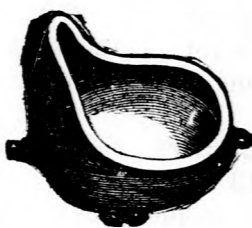
alázatos szolgálja

Kernáts Gyula,

„KEGYELET” temetkezési intézet

Pa- és házsony-koporsókra nagy árleengedés.

Ércz-koporsók eredeti árban árjegyzék szerint.

Valódi francia és angol szerszámok

minden iparághoz és minden darab mellett jótállás,

Épület-vasalások és kátránytető-lemezek.

rúdvasak, lemezek, VASTARTÁLYOK,
legfinomabb ömött aczelok és fémek.

Gazdasági-, kerti-, házi és konyhafelszerelések,
Kerti-lóczák és vas-butorok, árnyékszék-closettek és vízvezetési kagylók.

AGYAG- és VAS-KÁLYHÁK, KONYHÁK,
Tizedes és egyensúly mérlegek

legjobb minőségben,

Peronospóra szőlőpenészgomba **fecskendőgépek**

legjobb rendszer (részletfűtőre is.)

Tűz- és betörés elleni pénzszekrények,
kirakat- és ajtó aczel-redőnyök.

Legolcsóbb beszerzési forrás.

(Képes árlap minden szakmára nézve ingyen és bérmentve.)

TÓTH GYULA

ELŐBB

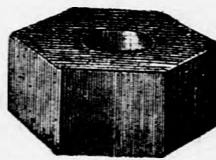
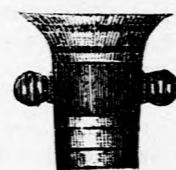
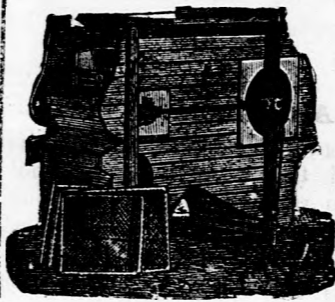
TÓTH LAJOS és TÁRSA

(6.)

vasnagykereskedés

48—

DEBRECZEN, VÁROSHÁZÁBAN.

Szöllő gazdák
figyelmébe!

Peronospóra ellen való
permetezéshez

AZURINT

feloldva üvegszámra

ugy **RÉZGÁLICZOT,**
jegeczes **SZÓDÁT**

igen jutányos árban ajánl

Rickl József Zelmos.

(3.)

47.

Csúsz, kösvény, tagsszaggatás, fejfájás,
csepőfájdalom, hátfájdalom stb. ellen leg-
jobb bedörzsölés a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Több mint 20 év óta a legtöbb család-
ban ismeretes mint fájdalom-enyhítő szer és
majdnem minden gyógyszerárban kapható 40
és 70 krért. Minthogy utánzások léteznek, en-
nélfogva mindig határozottan:

„Horgony-Pain-Expeller“

kérendő.

492.

(III.)

18—18.